

Helse Nord RHF Saksarkiv	
Saksnr. 2026/149	Dok.nr: 2
21 JAN 2025	
Arkivkode: 311	
Kassasjon:	
Saksbeh: SS	U.off:

Ytelsesavtale 2026

Vedlegg til avtale mellom

Signo kompetansesenter

og

Helse Nord RHF

Tjenestens innhold, formål og avgrensning

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB) er etablert for å drive kompetanseoppbygging og kompetansespredning knyttet til kartlegging/utredning og støttetiltak til personer med medfødt eller tidlig ervervet døvblindhet.

NKDB skal bidra til økt synliggjøring, brukermedvirkning og enklere tilgjengelighet til tjenestene.

Overordnet resultatmål

- Personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har likeverdige muligheter for gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Det øvrige hjelpeapparat er i stand til å yte gode, tilrettelagte tjenester for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Tjenestetilbudet til personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har høy kvalitet og det er god total ressursutnyttelse.

Målgruppe:

Tjenesten retter seg mot helsepersonell, helsetjenesten, hjelpeapparat, brukere, pårørende og befolkningen generelt, og har som mål å sikre god kvalitet på helsetjenester til personer med døvblindhet.

Oppgaver

1. Bygge opp og formidle kompetanse

Enhetene i NKDB har til sammen bred kompetanse på kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

I henhold til kompetansespredningsplanen er formålet å formidle kompetanse om døvblindhet til pårørende, familie, nære nettverk, fagmiljøer, myndigheter og offentligheten for øvrig. Tjenesten skal bidra til å styrke kompetansen i spesialisthelsetjenesten og hos lokale tjenesteytere, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår. Systemrettet kompetansespredning vil bli omtalt her, individrettet kompetansespredning vil bli omtalt i punkt 5. Systemrettet kompetansespredning er ikke knyttet opp mot brukere som er i direkte kontakt med tjenesten.

1.1 Bygge opp kompetanse

Resultatmål:

- Bygge opp kompetanse for å møte dagens og framtidige utfordringer.
- Planlegge målrettede tiltak for kompetanseutvikling basert på resultatene fra prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten på døvblindfeltet.

M

Tiltak i NKDB:

- planlegge og gjennomføre målrettede kompetansetiltak for å sikre at ansatte har oppdatert forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om døvblindhet
- følge opp kompetanseplanen som sikrer NKDBs helhetlige kompetansebehov på kort og lang sikt
- samarbeide med aktuelle kompetansesentre /nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- delta i nasjonale/nordiske/internasjonale nettverk/arbeidsgrupper
- utvikle nye kurs
- legge til rette for brukermedvirkning og sørge for systematisk samarbeid med brukerorganisasjonene
- arrangere interne fagdager/fagmøter ved enhetene
- alle enheter deltar og bidrar inn i arbeidet med «Erfaringsbasert utviklingsarbeid – mer kunnskapsbasert praksis»
- delta i opplæring i bruk av nytt nordisk utredningsmateriale

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- en ansatt er deltaker i nordisk nettverk selvregulering
- en ansatt deltar i nordisk nettverk CHARGE
- en ansatt deltar i nasjonalt eldrenettverk
- en ansatt deltar som medlem i nordisk arbeidsgruppe "Age related deafblindness"
- en ansatt starter på Master i erfaringsbasert synspedagogikk
- en ansatt deltar i arbeidsgruppe til Usher workshop
- delta i arbeid knyttet til prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten i døvblindefeltet
- to ansatte deltar på *Nordic Education on Assessment of Functional Deafblindness*
- alle rådgiverne deltar på nordisk døvblindekonferanse
- videreføre kontakt med ledere i lokallagene i LSHDB, FNDB med mål om faste samarbeidsmøter
- informere om tjenesten til ledere for fylkeslag i Blindeforbundet, HLF og Norges døveforbund

1.2 Formidle kompetanse (systemrettet)

Resultatmål:

- Økt kompetanse om konsekvenser av døvblindhet og behov for tilrettelegging for brukere av tjenesten.

Tiltak i NKDB:

- implementere kompetansespredningsplanen ¹
- utarbeide, videreutvikle og dele informasjon og kunnskap om tjenestene via nettsider og andre digitale medium
- planlegge og gjennomføre kurs, samlinger og konferanser for fagpersoner
- formidle kompetanse til primær- og spesialisthelsetjenesten, nettverk, andre tjenesteytere, brukere og pårørende

¹ Ledermøte vil gjennom sin handlingsplan definere hvilke utvalg av kompetansespredningsplanen som skal realiseres i 2026.

M

- undervise for Nordens Välfärdscenter (NVC)
- publisere fagartikler, nyheter, reportasjer m.m.
- bidra på brukerorganisasjonenes møter ved forespørsel

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- videreutvikle samarbeidet med fagavdelingen i Signo Vivo gjennom faste møtepunkt
- delta i planleggingsgruppe for døvblindekonferansen i Signo
- forelese på fagdager for syn- og hørselskontakter i regi av NAV hjelpemiddelsentral
- undervise i Signo kompetansesenters foreldreopplæringstilbud «Se mitt språk»: temaundervisning
- forberede, produsere og publisere episoder av podkasten «Sanser og samspill»
- arrangere introduksjonskurs i døvblindhet
- arrangere kurs med tema døvblindhet og selvregulering
- arrangere kurs i videoanalyse i samarbeid med Signo Vivo
- forelese på kurs i samarbeid med de andre regionsentrene etter behov
- formidle kunnskap om universelt utformet podcast
- arrangere kurs i taktilt tegnspråk i samarbeid med kurs- og utviklingsavdelingen ved Signo kompetansesenter
- opprettholde samarbeidet med ressurskontoret for tolk/ledsaging i NAV
- bidra med innlegg på nasjonale/internasjonale konferanser med tema døvblindhet
- planlegge og gjennomføre kurs rettet mot pårørende
- bidra med workshop i nordisk døvblindekonferanse
- samle kunnskap om tilrettelagte boliger for personer med døvblindhet/ kombinerte sansetap i samarbeid med Signo Vivo
- gjennomføre grunnleggende kurs i taktilt tegnspråk i samarbeid med kurs- og utviklingsavdelingen ved Signo kompetansesenter
- kartlegge behov for grunnkurs i regionen og videreutvikle nåværende grunnkurs

2. Overvåke og formidle behandlingsresultater

Enhetene i NKDB samarbeider med Nasjonalt tverrfaglig team for diagnostisering og identifisering av døvblindhet (NTT). Brukerregistrene ved enhetene er dokumentasjonssystemer for å overvåke og formidle behandlingsresultater.

Resultatmål:

- Økt antall personer som utredes og vurderes i forhold til alvorlig grad av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i områder der det ut fra statistiske estimater kan være underrepresentasjon av tilmeldinger².
- Sikre tidlig diagnostisering og identifisering av døvblindhet.

Tiltak i NKDB:

- regionsentrene utreder nye brukere for identifisering av døvblindhet
- samarbeide med habiliteringstjenester, øye- og ØNH-avdelingene ved sykehus for å bidra til økt tilmelding for utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet

² NKDB har henvisningsfritak, og hvem som helst kan ta kontakt og melde behov. Behov meldt kalles tilmeldinger.

- arbeide for at utredningsperioden fram mot behandling i NTT reduseres

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- gjennomføre og evaluere brukerundersøkelser for brukere, helsepersonell og andre faggrupper
- utvikle tilrettelagt brukerundersøkelse for personer med ervervet døvblindhet

3. Delta i forskning og etablering av forskningsnettverk

NKDB har bred brukerkontakt og god kjennskap til brukergruppen. Forskning og fagutvikling tar utgangspunkt i dette og har derfor et sterkt klinisk fokus. Forskingen som enhetene utfører skjer gjennom tilknytning til eksterne forskningsmiljøer.

Kunnskapen fra forskning og innovasjon i NKDB skal være en integrert del av virksomheten og reflekteres i tjenestene til brukerne.

Resultatmål:

- Forskingen og innovasjon skal føre til økt kunnskap og kompetanse, videreutvikling av tjenester og utvikling av nye tjenester.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle nasjonalt forskningsnettverk i NKDB
- delta i nordisk forskningsnettverk
- samarbeide med relevante forskningsmiljøer, blant annet i forbindelse med søknader til forskningsprosjekter
- videreutvikle samarbeidet med fagmiljøer ved universitetssykehus og andre fagmiljøer som er relevante for oppdraget

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- en ansatt deltar i forskernettverk i NKDB
- en ansatt gjennomfører et informasjonsprosjekt knyttet til ph.d-stipendiat: «Fra rådgiver til forsker; veien til doktorgraden»
- videreutvikle forskersamarbeid relatert til døvblindhet internt i Signo
- videreføre arbeidet med SPOR 2-prosjektet gjennom:
 - utvikling av e-læring. I dette arbeidet utveksle erfaringer og bygge nettverk med nordiske samarbeidspartnere
 - utarbeide fagartikkel i samarbeid med Universitetet i innlandet og tidligere psykolog ved Statped
- en ansatt slutfører doktorgradsavhandling om Charge syndrom
- bidra til utarbeidelse av kunnskapsbase om døvblindhet i forskernettverket i NKDB

4. Bidra i relevant undervisning

M

NKDB sin kompetansespredningsplan gir en oversikt over relevante fagutdanninger hvor vi tilbyr undervisning.

Resultatmål:

- Økt kompetanse om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i ulike fagutdanninger.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre undervisning/forelesning på fagutdanninger ved ulike høyskoler og universiteter
- tilby hospitering/praksisplasser for studenter

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- en ansatt deltar i nordisk/europeisk samarbeid om masteremner i døvblindhet knyttet til Universitetet i Groningen ved forespørsel
- veilede masterstudenter ved Universitetet i Groningen ved behov
- to ansatte har en bistilling ved Universitetet i Sørøst-Norge og underviser blant annet i tema som berører alvorlig kombinert sanse- og døvblindhet og ASK

5. Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Individrettet kompetansespredning er knyttet opp mot brukere som er i kontakt med tjenesten.

5.1 Veiledning (individrettet)

Veiledning og rådgiving gis til brukere, deres familie, lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste og andre fagmiljøer. Veiledningsformen varierer ut fra brukers og lokale tjenesteyteres behov og foregår i et livsløpsperspektiv. Veiledningen kan være fysisk og/eller digital.

Resultatmål:

- Styrket kompetanse hos kommunal helse- og omsorgstjeneste og andre deler av spesialisthelsetjenesten, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Brukere kontaktes årlig om ikke annet er avtalt med den enkelte bruker.

Tiltak i NKDB:

- gi veiledning til brukere, pårørende og lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste samt andre fagmiljøer
- bistå i utarbeidelse av IP³ og deltakelse i ansvarsgruppemøter ved behov

³ Individuell plan

- vurdere form og innhold i fremtidige brukersamlinger/møteplasser i samarbeid med brukerorganisasjonene

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- kartlegge samarbeid mellom avdelinger i Signo Vivo rundt videoanalyse
- tilby møteplassen for personer med ervervet døvblindhet
- innarbeide nye oppfølgingsplaner i individsaker

5.2 Kunnskaps- og kompetansespredning (individrettet)

Formidling av kompetanse skjer ved kursvirksomhet og opplæring til brukeren selv eller til brukerens nettverk. I enkelte tilfeller samarbeider vi med andre instanser.

Fokus og tema er relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse, tilrettelegging med tanke på kompenserende tiltak og optimalisering av fysiske og sosiale utviklings- og mestringsbetingelser.

Resultatmål:

- Øke kompetansen hos lokale tjenesteytere, slik at personer med syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- God samhandling og dialog med brukere, deres nettverk, spesialisthelsetjeneste og lokale tjenesteytere.

Tiltak i NKDB:

- arrangere kurs/fagdager for familier, nettverk og fagmiljøer relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse
- gi kompetanse om døvblindhet til bruker, pårørende, familie, nære nettverk og fagmiljøer.

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- arrangere introduksjonskurs og fagdager for nyansatte i nettverk og fagmiljøer

6. Iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgang til nasjonale kompetansetjenester

Tjenesten er et lavterskeltilbud, som ikke krever henvisning. Systematisk informasjonsarbeid og gode utredningsrutiner er viktig for å sikre likeverdig tilgang til tjenester. Utredningsrutiner i forbindelse med identifisering av døvblindhet gjøres i samarbeid med NTT.

Resultatmål:

- Økt kunnskap til allmennheten om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

- Økt kjennskap i allmennheten om Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre tiltak for informasjonsspredning i henhold til NKDBs informasjonsstrategi
- alle enheter deltar og bidrar inn i NKDBs informasjonsarbeidsgruppe
- utvikle felles tjenesteforløp for brukerrettete tjenester
- bidra til revidering av faglig innhold på dovblindhet.no

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- drifte egen nettside, facebook og instagram
- informasjon om tjenesten på infoskjermer på legekantor

7. Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis

Resultatmål:

- Kvalitetssikre utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i samarbeid med Nasjonalt tverrfaglig team for identifisering av døvblindhet, NTT.
- Tjenestetilbudet i NKDB skal være kunnskapsbasert.

Tiltak i NKDB:

- delta i NTT
- samarbeide med NTT om revidering av kriterier og rutiner for identifisering av personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- klargjøre hva kunnskapsbasert praksis innebærer innenfor de ulike tjenestekområdene
- følge opp resultatene etter rapporten «Kunnskapsgrunnlaget på døvblindfeltet».
 - utvikling av felles grunnopplæring

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- bidra med ressurser i utviklingen av grunnopplæring
- en ansatt ved Signo kompetansesenter deltar i NTT. En ansatt er vara.

Sted: Bodo 8/1-2026
Helse Nord RHF

Marit Lind
Marit Lind

Sted: Andebu 12.12.25
Signo kompetansesenter

Cathrine Ellefjord
for Erik Sørensen

Bemanningsplan Signo kompetansesenter

Stillingsbetegnelse	Årsverk 2025	Årsverk 2026	Antall personer
Ledelse	0,75	0,75	2
Administrasjon (sekretær, økonomi/personal, administrasjonskonsulent)	1,25	1	6
Psykologer			
Psykologer med spesialisering		0,5	1
Rådgivere/seniorrådgivere ¹	7	7,2	9
Forskningsleder og forskere	0,5		
IKT		0,2	3
Drift (vaktmester, kokk, kjøkkenassistent m.m.)		0,2	2
Miljøarbeider(e)			
Audiograf(er)			
Legespesialist			
Optiker(e)			
Sum bemanning NKDB	9,5	9,85	22

Forklaring:

Tidligere har det ikke vært spesifisert årsverk for IKT og Drift, ettersom disse tjenestene kjøpes fra fellestjenester i Signo. Som følge av sentralisering av kommunikasjonstjenestene i Signo, har det skjedd endringer i årsverk knyttet til administrasjon.

I tabellen for 2026 skal alle årsverk nå være tydelig oppført.

Det er også avdekket en feilføring i 2025: Årsverket som er registrert under Forskningsleder/forskere skulle egentlig vært ført opp under psykologspesialist.

¹ Gruppen rådgivere omfatter blant annet vernepleier, pedagoger, spesialpedagog, tegnspråktolk, sosionom, audiopedagog.

